



Guía Docente				
Datos Identificativos				2019/20
Asignatura (*)	Orientación, tutoría e calidade		Código	652G02012
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descriptorios				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	1º cuatrimestre	Segundo	Formación básica	6
Idioma	CastelánGalego			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Didácticas Específicas e Métodos de Investigación e Diagnóstico en Educación			
Coordinación	Rodicio Garcia, Maria Luisa	Correo electrónico	m.rodicio@udc.es	
Profesorado	Rodicio Garcia, Maria Luisa	Correo electrónico	m.rodicio@udc.es	
Web				
Descrición xeral	Nesta materia recóllense os conceptos básicos da orientación e tutoría no contexto da Educación Primaria. O docente é titor dun grupo de alumnos/as e debe coñecer esa función e saber como concretala no día a día da súa aula. Aquí van atopar respostas a como facelo para conseguir que a acción tutorial sexa, na práctica, parte do que-facer docente, contribuíndo así ao desenvolvemento integral dos estudantes e a mellorar a calidade da educación na devandita etapa.			

Competencias do título	
Código	Competencias do título
A6	Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e distintos ritmos de aprendizaxe.
A12	Abordar e resolver problemas de disciplina.
A18	Participar na definición do proxecto educativo e na actividade xeral do centro atendendo a criterios de xestión de calidade.
A20	Mostrar habilidades sociais para entender ás familias e facerse entender por elas.
A21	Coñecer e saber exercer as funcións de titor e orientador en relación coa educación familiar no período 6-12.
A22	Relacionar a educación co medio, e cooperar coas familias e a comunidade.
A23	Analizar e incorporar de forma crítica as cuestións máis relevantes da sociedade actual que afectan á educación familiar e escolar: impacto social e educativo das linguaxes audiovisuais e das pantallas; cambios nas relacións de xénero e interxeracionais; multiculturalidade e interculturalidade; discriminación e inclusión social e desenvolvemento sustentable.
A24	Coñecer a evolución histórica da familia, os diferentes tipos de familias, de estilos de vida e educación no contexto familiar.
B2	Resolver problemas de forma efectiva.
B14	Capacidade para traballar en equipo de forma cooperativa, para organizar e planificar o traballo, tomando decisións e resolvendo problemas, tanto de forma conxunta como individual.
B15	Capacidade para utilizar diversas fontes de información, seleccionar, analizar, sintetizar e extraer ideas importantes e xestionar a información.
B17	Capacidade de análise e de autoavaliación tanto do propio traballo como do traballo en grupo.
B21	CB1 - Que os estudantes demostrasen posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeneral, e se adoita encontrar a un nivel que, se ben se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo
B22	CB2 - Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo
B23	CB3 - Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
B24	CB4 - Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado
B25	CB5 - Que os estudantes desenvolvesen aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía



C3	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.
C5	Entender a importancia da cultura emprendedora e coñecer os medios ao alcance das persoas emprendedoras.
C7	Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe		Competencias do título	
Determinar e propoñer propostas de acción para a atención á diversidade		A6 A12	
Enumerar as funcións do titor e orientador en relación cos diferentes axentes educativos e explicar o que isto conleva asegurando a calidade do proceso		A18 A21 A22	B24
Lembrar o referente á familia (evolución, tipos, funcións, estilos de vida e educación)		A24	
Poñer en práctica as competencias sociais en relación con alumnado, familias, compañeiros e outros profesionais		A20	B2 B14 B15
Reflexionar sobre a incidencia de factores que afectan á educación familiar e escolar tendo en conta os principios éticos da práctica profesional e persoal.		A23	B17 B23
Defender a necesidade da formación continua como profesional e cidadán			C5 C7
Reproducir os aspectos máis relevantes da orientación e a tutoría como factores chave da calidade do ensino e mostrar a súa aplicación a diferentes situacións.			B21 B22 B25

Contidos	
Temas	Subtemas
Conceptualización da orientación e tutoría	Carácter polisémico do concepto de orientación A orientación na aula: concepto de tutoría
Principios legais e psicopedagóxicos que rexen a orientación e a acción tutorial	Normativa legal vixente Os principios da orientación Aplicación dos principios na acción orientadora
Liñas prioritarias da acción tutorial na Educación Primaria	Áreas da orientación en Educación Primaria A prevención e o desenvolvemento como prioridade
Funcións do profesorado titor	Cos alumnos Coas familias Coa comunidade educativa Coa comunidade en xeral
O Plan de acción tutorial (P.A.T.) como elemento de calidade do sistema educativo	Definición Elaboración Evaluación
Recursos para a acción tutorial: Técnicas e instrumentos	A entrevista A observación O sociograma Dinámicas de grupo As TIC

Planificación



Metodoloxías / probas	Competencias	Horas presenciais	Horas non presenciais / traballo autónomo	Horas totais
Actividades iniciais	A23	2	0	2
Análise de fontes documentais	A21 A22 A24 B15 C3	1	17	18
Aprendizaxe colaborativa	A6 A23 B14 B15 B17 B23 B25 C3	4	8	12
Sesión maxistral	A18 A21 A22 A24 B2	12	0	12
Discusión dirixida	A12 C7	2	2	4
Traballos tutelados	A23	6	34	40
Presentación oral	B2 C3	3	4	7
Mapa conceptual	B14 B15 B17 B23 C3	3	4	7
Investigación (Proxecto de investigación)	A20 A21 A22 B14 B15 B17 B22 B23 B24 C3	3	3	6
Simulación	A6 A12 A18 A20 A21 A22 B2 B14 B21 B22 B24 C5	1	6	7
Proba mixta	A6 A12 A18 A20 A21 A22 A23 A24	2	22	24
Eventos científicos e/ou divulgativos	C7	1	9	10
Atención personalizada		1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Actividades iniciais	Nas que os estudantes mostrarán os seus preconceitos acerca da materia obxecto de estudo, a través de técnicas como o brainstorming
Análise de fontes documentais	Accederán a textos indicados pola profesora así como a outros aos que chegarán eles sós partindo dalgunha indicación. Teranos que ler e responder a algunhas cuestións que se expoñan.
Aprendizaxe colaborativa	Propoñeranse unha serie de actividades grupais, para realizar dentro e fóse da aula.
Sesión maxistral	Na que a profesora explicará diferentes contidos teóricos do programa.
Discusión dirixida	Debates na aula partindo de temas que se presenten así como doutros que teñan que ver coa actualidade do campo de estudo.
Traballos tutelados	Haberá unha serie de traballos de diferente nivel de esixencia, que realizarán ao longo do curso baixo a tutela da profesora
Presentación oral	Pediráselles que presenten na aula algún dos traballos feitos.
Mapa conceptual	Realizarase un mapa conceptual da asignatura que permita ao estudante realizar unha síntese da mesma e visualizar, de maneira global, todos os contidos e a súa conceptualización
Investigación (Proxecto de investigación)	Desenrolarase un proxecto de investigación para que o alumnado se familiarice con este tipo de metodoloxía de traballo co que iniciaránse na investigación, algo que terán que empregar no seu futuro profesional e, de maneira máis inmediata, ao enfrentarse ao Traballo Fin de Grao.
Simulación	Tenrán que deseñar unha actividade de tutoría e representala na aula, simulando unha situación o máis real posible.
Proba mixta	Proba que integra preguntas de ensaio, de resposta breve, e preguntas tipo test de resposta múltiple.
Eventos científicos e/ou divulgativos	Propiciarase a asistencia a algún evento que se realice na Universidade e que redunde na súa formación.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición



Mapa conceptual	A través da análise de fontes se traballará a capacidade de análise e síntese.
Análise de fontes documentais	Trátase de axudar ao estudante a encamiñar ben o trabazo solicitado, asesorar nos pasos a dar na súa elaboración e contribuir a un mellor aproveitamento das actividades propostas.
Presentación oral	
Traballos tutelados	Expoñerán diferentes traballos interactivos desenrolados ao longo do curso.
Investigación (Proxecto de investigación)	O mapa conceptual permitiralles desenrolar a capacidade de análise e síntese. Permitiralles iniciarse na investigación, algo útil e necesario para calquera profesional que vele pola calidade nas súas actuacións.

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias	Descrición	Cualificación
Simulación	A6 A12 A18 A20 A21 A22 B2 B14 B21 B22 B24 C5	Valórase a capacidade do alumnado para deseñar unha acción de titoría así como a "posta en escena" da mesma.	10
Mapa conceptual	B14 B15 B17 B23 C3	Valórase a selección de contidos, a relación entre os mesmos así coma o soporte dixital empregado	10
Proba mixta	A6 A12 A18 A20 A21 A22 A23 A24	Valórase a demostración de que se teñen adquirido as competencias traballadas ao longo do curso. Consta de dúas partes: 1) Proba tipo test con preguntas de resposta múltiple. 2) Proba de desenvolvemento de cuestións de maneira breve.	60
Presentación oral	B2 C3	Valóranse tanto as habilidades comunicativas coma os contidos presentados	10
Investigación (Proxecto de investigación)	A20 A21 A22 B14 B15 B17 B22 B23 B24 C3	Valórase o rigor ao plantexar e levar adiante un proxecto de investigación acerca das funcións do profesorado titor	10

Observacións avaliación
Para poder ser avaliados según a planificación anterior, o estudante debe asistir, alomenos, ao 80% das sesións de aula. Para aprobar a asignatura deberá ter: a) Un mínimo de 1,5 puntos na proba tipo test. b) Un mínimo de 1,5 puntos na proba de resposta breve. c) Un mínimo de 2 puntos nas actividades sometidas a avaliación. O estudante que non cumpra o anterior criterio (80% de asistencia), deberá realizar un exame que será o 100% da cualificación final. Neste caso, terá a posibilidade de facer entrega das actividades suxeridas aos estudantes presenciais, facéndoo de maneira individual e cumprindo os mesmos prazos. Estas entregas valoraránse de cara á nota final, unha vez que se teña conseguido unha puntuación mínima de 5 puntos no exame.

Fontes de información

Bibliografía básica	- http://www.boe.es/aeboe/consultas/bases_datos/doc.php?id=BOE-A-1990-24172 (). . - Álvarez González, M. (2010). Los nuevos desafíos de la orientación educativa en el escenario escolar. . Revista ORIÓN, 5, 7-26. - http://www.boe.es/boe/dias/2006/05/04/pdfs/A17158-17207.pdf (). . - Angulo Vargas, A. (2009). La tutoría en la Educación Primaria. Madrid: Wolters Kluwer - Bisquerra, R. (Coord.) (2008). Modelos de orientación e intervención psicopedagógica. Barcelona: Praxis - Carrera, C., López, T., Matías, P. e Santamaría, C. (2016). Agenda de trabajo del orientador en centros educativos de Educación Infantil y Primaria. Madrid: Narcea - Hunter, C. (2016). Comprender y mejorar la conducta trabajando en grupo. Una metodología centrada en el alumnado. Madrid: Narcea - Monge Crespo, C. (2009). Tutoría y orientación educativa. Madrid: Wolters kluwer - Pantoja, A. (2013). La acción tutorial en la Escuela. Madrid: Síntesis - Rodicio García, M.L. (2001). La Orientación en Galicia. Murcia: RIE - Rodicio-García, M.L. e Iglesias-Cortizas, M.J. (2011). Acoso Escolar. Diagnóstico y prevención. Madrid: Biblioteca Nueva - Sola Martínez, T. y López Sánchez, M. (2008). El Plan de Orientación y acción tutorial en Educación Infantil y Primaria: Recursos prácticos para su programación y ejecución. Madrid: Ed. Universitas S.A. - Sobrado, L.; Fernández, E. y Rodicio, M.L. (2012). Orientación educativa. Nuevas perspectivas. Madrid: Biblioteca Nueva - Uruñuela, P.M. (2016). Trabajar la convivencia en los centros educativos. Una mirada al bosque de la convivencia. Madrid: Narcea
Bibliografía complementaria	- Marrodán Gironés, M.J. (2003). La acción tutorial en educación primaria. Madrid. ICCE - Marrodán Gironés, M.J. y Balebona Martínez, J.M. (2008). La calidad en la Orientación escolar. Madrid. ICCE - Galve, J.L. et al. (2009). PUES, ¡CLARO! Programa de estrategias de resolución de problemas y refuerzo de las operaciones básicas. (Col. De 6-12 años).. Madrid: CEPE. - Renom, A. (2011). Educación emocional. Programa para educación primaria (6-12 años). (Libro electrónico).. Madrid: Wolters Kluwer. - Ovejero, A. (2013). El acoso escolar y su prevención. Madrid: Biblioteca Nueva

Recomendacións
Materias que se recomenda ter cursado previamente
Materias que se recomenda cursar simultaneamente
Materias que continúan o temario
Observacións
Recoméndase non empregar plásticos, elixir a impresión a dobre cara, empregar papel reciclado e evitar imprimir borradores. Débese facer un uso sostible dos recursos e a prevención de impactos negativos sobre o medio natural. Para contribuir a elo, a profesora sólo aceptará traballos enviados telemáticamente a través da plataforma Moodle.Débese ter en conta a importancia dos principios éticos relacionados cos valores da sostenibiliade nos comportamentos persoais e profesionais.

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías